2021: ఏపీ హైకోర్టు:9473

అమరావతిలో ఏపీ హైకోర్టులో..

గౌరవనీయ జస్టిస్ ఆర్.రఘునందన్ రావు

తేది: 29.04.2020

డబ్ల్యు.పి.నెం.5825 ఆఫ్ 2020

మధ్య:

చిత్తపులి @ దువ్వి ఝాన్సీబాయి, డబ్ల్యు/ఓ.దువ్వి నరేంద్ర, షెడ్యూల్డ్ తెగ - బగత, వయస్సు 31 సంవత్సరాలు, ప్రస్తుతం ఐసిడిఎస్ రణస్థలం ప్రాజెక్ట్, మహిళా అభివృద్ధి మరియు శిశు సంక్షేమ శాఖ, శ్రీకాకుళం, డోర్ నెం.58-24-44/1, జయప్రకాష్ నగర్, బుచ్చిరాజుపాలెం, ఎన్ఎడి కొత్త రోడ్డు, విశాఖపట్నంలో శిశు అభివృద్ధి ప్రాజెక్టు అధికారిగా పనిచేస్తున్నారు.

... అర్జీదారు

మరియు

1. కేంద్ర ప్రభుత్వ కార్యదర్శి, గిరిజన వ్యవహారాల మంత్రిత్వ శాఖ, నేషనల్ పోర్టల్ సెక్రటేరియట్, 3వ అంతస్తు, నేషనల్ ఇన్ఫర్మేటిక్స్ సెంటర్, ఏ-బ్లాక్, సీజీఓ కాంప్లెక్స్, లోధి రోడ్, న్యూఢిల్లీ - 110 003.

2. కేంద్ర ప్రభుత్వ కార్యదర్శి, హోం మంత్రిత్వ శాఖ కార్యదర్శి, నేషనల్ పోర్టల్ సెక్రటేరియట్, 3వ అంతస్తు, నేషనల్ ఇన్ఫర్మేటిక్స్ సెంటర్, ఏ-బ్లాక్, సీజీఓ కాంప్లెక్స్, లోధి రోడ్, న్యూఢిల్లీ - 110 003.

3. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి, సాంఘిక సంక్షేమం, గిరిజన సంక్షేమ శాఖ, 3వ బ్లాక్, 1వ అంతస్తు, ఏపీ సచివాలయ కార్యాలయం, వెలగపూడి, అమరావతి, గుంటూరు జిల్లా.

దువ్వి నరేంద్ర, దివంగత దువ్వి సూర్య నారాయణ, హిందూ (యాదవ), వయస్సు 39 సంవత్సరాలు, వ్యాపారం, ఎస్ఎఫ్-1 నివాసి, సిటీ విల్లా అపార్ట్మెంట్స్, జె.ఆర్.నగర్, ఆంజనేయ స్వామి ఆలయం సమీపంలో, న్యూ వెంకోజీపాలెం, విశాఖపట్నం - 530 013.

... ప్రతిస్పందకులు

పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది : ఎస్.హెచ్.అక్బర్

ప్రతివాది నెం.1 తరఫు న్యాయవాది : భారత అసిస్టెంట్ సొలిసిటర్ జనరల్

ప్రతివాదులకు న్యాయవాది 2&3 : సాంఘిక సంక్షేమానికి జిపి

రిఫర్ చేసిన కేసులు: 1. ఏఐఆర్ 2001 ఎస్సీ 939

2. ఏఐఆర్ 1966 ఎస్సీ 1119

3. (2000) 8 SCC 587

గౌరవనీయ జస్టిస్ ఆర్.రఘునందన్ రావు

రిట్ పిటిషన్ నెం.5825 ఆఫ్ 2020

ఆర్డర్:

పిటిషనర్ భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 342 ప్రకారం నోటిఫై చేయబడిన బగత అనే షెడ్యూల్ తెగకు చెందినవాడు. షెడ్యూల్డ్ తెగకు చెందని, హిందువు అయిన 4వ వ్యక్తిని ఆమె 15.05.2010 న హిందూ ఆచారాలు మరియు ఆచారాల ప్రకారం వివాహం చేసుకుంది. ఈ వివాహం 02.02.2012 న విశాఖపట్నంలోని రిజిస్ట్రార్ ఫర్ మ్యారేజెస్ ముందు హిందూ వివాహ చట్టం, 1955 (సంక్షిప్తంగా, "చట్టం") కింద నమోదు చేయబడింది. ఆ తర్వాత పిటిషనర్, ఆమె భర్త మధ్య గొడవలు తలెత్తాయి. పిటిషనర్ 1955 చట్టం ప్రకారం వివాహాన్ని రద్దు చేయాలని పిటిషన్ దాఖలు చేయాలని కోరగా, ఈ చట్టంలోని సెక్షన్ 2 (2) ఆ చట్టం కింద కుటుంబ కోర్టు పరిధిని ఉపయోగించకుండా నిరోధించిందని ఆమెకు సలహా ఇచ్చారు. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 342 కింద నోటిఫై చేసిన షెడ్యూల్ తెగల సభ్యులు 1955 చట్టం ప్రకారం కోర్టును ఆశ్రయించే అర్హత లేదని సూరజ్మణి స్టెల్లా కుజుర్ వర్సెస్ దుర్గా చరణ్ హన్సా కేసులో గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు తీర్పు ఇచ్చిందని ఆమెకు తెలియజేశారు. షెడ్యూలు తెగకు చెందిన తన భర్తపై షెడ్యూల్ తెగకు చెందిన ఓ సభ్యురాలు దాఖలు చేసిన పిటిషన్ ను సెక్షన్ 2(2) ఆధారంగా కొట్టివేస్తూ విశాఖపట్నంలోని ఫ్యామిలీ కోర్టు కమ్ వీ అదనపు జిల్లా జడ్జి 27.09.2018న జీవో నెం.1738లో తీర్పు వెలువరించారు.

2. పైన పేర్కొన్న తీర్పులు, తనకు ఇచ్చిన న్యాయసలహాల దృష్ట్యా, ఏదైనా షెడ్యూల్డ్ తెగకు చెందిన సభ్యులు తన వివాహంతో సహా అటువంటి వివాహాలను రద్దు చేయడానికి అధికార పరిధి ఉన్న నిర్దిష్ట న్యాయస్థానం ముందు దరఖాస్తులను ఇష్టపడాలని ఆదేశిస్తూ అధికారిక గెజిట్లో నోటిఫికేషన్ జారీ చేసేలా ప్రతివాది నెం.1 నుండి 3 ను ఆదేశించాలని పిటిషనర్ ఇప్పుడు ఈ కోర్టును ఆశ్రయించారు. తనకు, నాలుగో ప్రతివాదికి మధ్య జరిగిన వివాహాన్ని రద్దు చేయాలని ఫ్యామిలీ కోర్టు చట్టంలోని సెక్షన్ 7(1)(ఏ) కింద పిటిషన్ దాఖలు చేసేలా విశాఖ ఫ్యామిలీ కోర్టు న్యాయమూర్తిని ఆదేశించాలని కోరారు. పిటిషనర్ కోరిన ఏ నోటిఫికేషన్ అయినా అప్పగింత చట్టం స్వభావంలో ఉంటుంది మరియు అది అధికారాల విభజన సూత్రానికి విరుద్ధంగా ఉంటుంది కాబట్టి దానిని జారీ చేయమని ఆదేశించలేము. అందువలన మొదటి ప్రార్థన ఇవ్వబడదు. అయితే, ప్రార్థనలో రెండవ వాదనలో యోగ్యత ఉంది.

3. సూరజ్మణి స్టెల్లా కుజుర్ కేసులో గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టులో పిటిషనర్ (1 సుప్రను ఉదహరించారు) తన భర్తపై భారతీయ శిక్షాస్మృతిలోని సెక్షన్ 494 కింద ఫిర్యాదు చేయాలని కోరారు. తమ గిరిజన ఆచారాలు ఏకస్వామ్యాన్ని ఒక నియమంగా నిర్దేశిస్తున్నాయని, అందువల్ల పిటిషనర్ భర్త రెండో వివాహం చేసుకోవడం చెల్లదని, పిటిషనర్ భర్త ప్రాసిక్యూషన్ కు బాధ్యత వహిస్తారని పిటిషనర్ వాదించారు. కోర్టు ముందు ఉంచిన వాదనలు, సాక్ష్యాలు, సాక్ష్యాధారాలను పరిశీలించిన సుప్రీంకోర్టు పిటిషనర్, ఆమె భర్త ఇద్దరూ రాజ్యాంగంలోని సెక్షన్ 343 కింద నోటిఫై చేసిన తెగకు చెందిన వారైనందున, వాదనలు లేదా సాక్ష్యాధారాలు ఏవీ అటువంటి ఆచారం కాదని పేర్కొంది. అందులో పిటిషనర్ భర్తపై ఎలాంటి కేసు పెట్టరు. ఏదేమైనా, సమర్థవంతమైన న్యాయపరిధి కోర్టులో సివిల్ ప్రొసీడింగ్స్ ద్వారా తన హక్కును స్థాపించే స్వేచ్ఛ పిటిషనర్కు ఉందని గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు నమోదు చేసింది. పైన పేర్కొన్న అంశాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకున్న గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు, పిటిషన్లో భాగస్వాములు ఇద్దరు ఆదివాసీలు, వారు హిందూ మతాన్ని ఆచరిస్తున్నారని, అయితే వారి వివాహం చట్టంలోని సెక్షన్ 2 (2) వెలుగులో 1955 చట్టం పరిధికి వెలుపల ఉన్నందున, సంతాల్ ఆచారాలు మరియు వినియోగం ద్వారా నియంత్రించబడుతుందని పిటిషనర్ ఇచ్చిన రాయితీని నమోదు చేసింది. ఈ పరిస్థితుల్లో హిందూ మతాన్ని ఆచరించే గిరిజనులు 1955 చట్టం పరిధికి వెలుపల ఉన్నారనే అభిప్రాయానికి ఈ తీర్పులోని నిష్పత్తి కారణమని నిర్ధారణకు రావడం సముచితం కాకపోవచ్చు.

4. హిందూ వివాహ చట్టం 1955లో అమల్లోకి వచ్చింది. చట్టంలోని సెక్షన్ 2 ఈ చట్టం యొక్క అనువర్తనాన్ని ఈ క్రింది విధంగా నిర్దేశిస్తుంది:

సెక్షన్ 2. చట్టం యొక్క అనువర్తనం. -

(1) ఈ చట్టం వర్తిస్తుంది.

ఎ) వీరశైవుడు, లింగాయత్ లేదా బ్రహ్మ, ప్రార్థన లేదా ఆర్యసమాజ్ యొక్క అనుచరుడితో సహా మతం ద్వారా హిందువైన ఏ వ్యక్తికైనా,

బి) మతం ప్రకారం బౌద్ధ, జైన లేదా సిక్కు అయిన ఏ వ్యక్తికైనా, మరియు

సి) ఈ చట్టం వర్తించే భూభాగాల్లో నివసించే ముస్లిం, క్రిస్టియన్, పార్శీ లేదా యూదుడు కాని ఏ ఇతర వ్యక్తికి ఈ చట్టం ఆమోదం పొందకపోతే, అటువంటి వ్యక్తి హిందూ చట్టం ద్వారా లేదా ఆ చట్టంలో భాగంగా ఆ చట్టంలో భాగంగా ఏదైనా ఆచారం లేదా ఉపయోగం ద్వారా పరిపాలించబడడని రుజువైతే తప్ప.

వివరణ. ఈ క్రింది వ్యక్తులు మతపరంగా హిందువులు, బౌద్ధులు, జైనులు లేదా సిక్కులు:

ఎ) చట్టబద్ధంగా లేదా చట్టవిరుద్ధంగా ఉన్న పిల్లల తల్లిదండ్రులు ఇద్దరూ మతం ప్రకారం హిందువులు, బౌద్ధులు, జైనులు లేదా సిక్కులు;

బి) చట్టబద్ధమైన లేదా చట్టవిరుద్ధమైన, తల్లిదండ్రులలో ఒకరు మతం ప్రకారం హిందూ, బౌద్ధ, జైన లేదా సిక్కు మరియు అటువంటి తల్లిదండ్రులు ఏ తెగ, సమాజం, సమూహం లేదా కుటుంబంలో సభ్యుడిగా పెరిగారు; మరియు

సి) హిందూ, బౌద్ధ, జైన లేదా సిక్కు మతంలోకి మారిన లేదా తిరిగి మారిన వ్యక్తి.

(2) ఉపవిభాగంలో ఏమైనా ఉన్నప్పటికీ

(1) రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 366 లోని క్లాజ్ (25) యొక్క అర్థంలో ఈ చట్టంలో ఉన్న ఏదీ ఏ షెడ్యూల్డ్ తెగ సభ్యులకు వర్తించదు, కేంద్ర ప్రభుత్వం అధికారిక గెజిట్ లో నోటిఫికేషన్ ద్వారా ఆదేశిస్తే తప్ప.

5. "హిందూ" అనే పదానికి చాలా విస్తృతమైన అనువర్తనాన్ని ఇచ్చినప్పటికీ, ఈ చట్టం ఖచ్చితంగా ఎవరు హిందువు అవుతారో నిర్వచించలేదు. ఎందుకంటే ఎవరు "హిందువు" అని నిర్వచించడం చాలా కష్టం. శాస్త్రి యజ్ఞపురుషద్జీ, ఇతరులు వర్సెస్ ముల్దాస్ బృదరస్ వైశ్యుడు, మరో 2 కేసుల్లో గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు రాజ్యాంగ ధర్మాసనం హిందువు ఎవరు అనే ప్రశ్నను పరిగణనలోకి తీసుకుని ఇలా వ్యాఖ్యానించింది:

> 39. హిందూ మతం యొక్క ఈ విస్తృతమైన, సమగ్రమైన కోణాన్ని మనం పరిశీలిస్తున్నప్పుడు, ఈ మతం ప్రకారం, మానవాళి యొక్క అంతిమ లక్ష్యం ఏమిటి అని విచారించడం అనుమతించదగినది కావచ్చు. ఇది జననాలు మరియు పునర్జన్మల యొక్క నిరంతర చక్రం నుండి విడుదల మరియు స్వేచ్ఛ; హిందూ మతం మరియు తత్వశాస్త్రం యొక్క అంతిమ లక్ష్యం అయిన మోక్షం లేదా నిర్వాణం, వ్యక్తిగత ఆత్మను అనంతంతో సంపూర్ణంగా గ్రహించే మరియు సమ్మిళిత స్థితికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తుంది. ఈ లక్ష్యాన్ని సాధించడానికి మార్గాలు ఏమిటి? ఈ కీలకమైన అంశంపై

భిన్నాభిప్రాయాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి. కొందరు జ్ఞానం లేదా జ్ఞానం యొక్క ప్రాముఖ్యతను నొక్కి చెబుతారు, మరికొందరు భక్తి లేదా భక్తి యొక్క సుగుణాలను కీర్తిస్తారు; మరికొంతమంది నిజమైన జ్ఞానంతో ప్రేరణ పొందిన హృదయంతో, మనస్సుతో నిండిన హృదయంతో విధులు నిర్వర్తించడం యొక్క ప్రాముఖ్యతను నొక్కి చెబుతారు. అంతిమ లక్ష్యం గురించి అందరూ ఏకీభవించినప్పటికీ, ఈ రంగంలో మళ్ళీ భిన్నాభిప్రాయాలు ఉన్నాయి. అందువల్ల, హిందూ మతం యొక్క అధికార పరిధిని నిర్ణయించడంలో సాంప్రదాయ పరీక్షలను వర్తింపజేయడం అనుచితం. ఇది మనం ఇప్పటికే ప్రస్తావించిన కొన్ని ప్రాథమిక భావనలపై ఆధారపడిన జీవన విధానంగా సురక్షితంగా వర్ణించవచ్చు.

> (3) ఈ చట్టంలోని ఏ భాగంలోనైనా "హిందువు" అనే పదం మతపరంగా హిందువు కానప్పటికీ, ఈ సెక్షన్ లో ఉన్న నిబంధనల కారణంగా ఈ చట్టం వర్తించే వ్యక్తిని కలిగి ఉన్నట్లుగా భావించబడుతుంది.

40. తిలక్ హిందూ మతాన్ని నిర్వచించడం లేదా కనీసం వర్ణించడం అనే సంక్లిష్టమైన మరియు క్లిష్టమైన సమస్యను ఎదుర్కొన్నాడు మరియు అతను చాలా తగినది మరియు సంతృప్తికరమైనదిగా భావించే ఒక పని సూత్రాన్ని రూపొందించాడు. తిలక్ ఇలా అన్నాడు: "వేదాలను భక్తితో స్వీకరించడం; మోక్ష సాధనాలు లేదా మార్గాలు వైవిధ్యమైనవి అనే వాస్తవాన్ని గుర్తించడం మరియు ఆరాధించవలసిన దేవతల సంఖ్య ఎక్కువగా ఉందనే సత్యాన్ని గ్రహించడం, ఇది హిందూ మతం యొక్క ప్రత్యేక లక్షణం". (1). ఈ నిర్వచనం హిందూ మతం యొక్క విస్తృత విలక్షణ లక్షణాలను క్లుప్తంగా తెస్తుంది. హిందూ మతం యొక్క ఈ విస్తృత వ్యాప్తిని టోయిన్బీ అనర్గళంగా వర్ణించడం కొంత విశేషం. టోయిన్బీ ఇలా అంటున్నాడు: "సామాజిక ఆచరణ స్థాయి నుండి మేధో దృక్పథ స్థాయికి వెళ్లినప్పుడు, నైరుతి ఆసియా సమూహపు మతాలు, భావజాలాలతో పోలిస్తే హిందూమతం కూడా బాగా ఉంటుంది. వీటికి భిన్నంగా హిందూమతం పాత ప్రపంచంలోని పాశ్చాత్య భాగంలోని క్రైస్తవ పూర్వ మరియు ముస్లిం-పూర్వ మతాలు మరియు తత్వాల మాదిరిగానే

దృక్పథాన్ని కలిగి ఉంది. వారిలాగే, హిందూ మతం సత్యం మరియు మోక్షానికి ఒకటి కంటే ఎక్కువ సరైన విధానాలు ఉన్నాయని మరియు ఈ విభిన్న విధానాలు ఒకదానికొకటి అనుకూలంగా ఉండటమే కాకుండా, పరిపూరకరమైనవని భావిస్తుంది" (టోయిన్బీ చే పాశ్చాత్య నాగరికతలో ప్రస్తుత ప్రయోగం, పేజీలు 48-49).

41. హిందూ మతం యొక్క ఈ విస్తృత, సమగ్ర స్వభావం గురించి రాజ్యాంగ నిర్మాతలు పూర్తిగా తెలుసుకున్నారు; అందువల్ల, మత స్వేచ్ఛ యొక్క ప్రాథమిక హక్కుకు హామీ ఇస్తూ, ఆర్టికల్ 25 యొక్క వివరణ 2 క్లాజ్ (2) యొక్క సబ్ క్లాజ్ (బి) లో, హిందువుల ప్రస్తావనను సిక్కు, జైన లేదా బౌద్ధ మతాన్ని అనుసరించే వ్యక్తుల ప్రస్తావనతో సహా పరిగణించాలని మరియు హిందూ మత సంస్థల ప్రస్తావనను తదనుగుణంగా పరిగణించాలని స్పష్టం చేసింది.

42. ఈ రాజ్యాంగ నిబంధనకు అనుగుణంగా హిందూ వివాహ చట్టం, 1955; హిందూ వారసత్వ చట్టం, 1956; హిందూ మైనారిటీ అండ్ గార్డియన్ షిప్ చట్టం, 1956; మరియు హిందూ దత్తతలు మరియు నిర్వహణ చట్టం, 1956 ఈ చట్టాలను హిందువులుగా పరిగణించే వ్యక్తులందరికీ ఈ విస్తృతమైన మరియు సమగ్రమైన అర్థంలో వర్తింపజేయడానికి విస్తరించింది. ఉదాహరణకు హిందూ వివాహ చట్టంలోని సెక్షన్ 2 ప్రకారం ఈ చట్టం వర్తిస్తుంది.

(ఎ) వీరశైవుడు, లింగాయత్ లేదా బ్రహ్మ, ప్రార్థన లేదా ఆర్యసమాజ్ యొక్క అనుచరుడితో సహా మతం ద్వారా హిందువైన ఏ వ్యక్తికైనా.

(బి) మతపరంగా బౌద్ధుడు, జైనుడు లేదా సిక్కు అయిన ఏ వ్యక్తికైనా, మరియు

(సి) ఈ చట్టం ముస్లిం, క్రిస్టియన్, పార్శీ లేదా యూదుడు కాని భూభాగాల్లో నివసించే ఏ ఇతర వ్యక్తికి, ఈ చట్టం ఆమోదించబడకపోతే, అటువంటి వ్యక్తి హిందూ చట్టం ద్వారా లేదా ఆ చట్టంలో భాగంగా ఆ చట్టంలో భాగంగా ఏదైనా ఆచారం లేదా ఉపయోగం ద్వారా పరిపాలించబడేవాడు కాదని రుజువైతే

తప్ప. మనం ఇప్పుడు ప్రస్తావించిన మిగతా మూడు చట్టాల్లోనూ ఇదే నిబంధన ఉంది.

6. ఆ పరిస్థితులలో, మతం ప్రకారం ముస్లిం, క్రిస్టియన్, పార్శీ లేదా యూదులుగా ఉన్న వ్యక్తులు మరియు హిందూ చట్టం లేదా దాని ఆచారాలను అనుసరించడం లేదా పరిపాలించడం లేదని ప్రత్యేకంగా చెప్పుకునే మరియు నిరూపించగల వ్యక్తులు మినహా, భారతదేశంలో నివసించే ఏ వ్యక్తినైనా హిందువుగా నిర్వచించడానికి చట్టసభలు ఎంచుకున్నాయి. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 342 కింద నోటిఫై చేయబడిన షెడ్యూల్ తెగల సభ్యులకు కూడా ఈ మినహాయింపును వర్తింపజేశారు, ఎందుకంటే అటువంటి షెడ్యూల్ తెగల సభ్యులు హిందూ నమ్మకాలు మరియు ఆచారాలకు అనుగుణంగా లేని వారి స్వంత ఆచారాలు మరియు సంప్రదాయాలను అనుసరిస్తారు. ఈ చట్టం కింద హిందువులుగా చేర్చబడినప్పటికీ, హిందూ చట్టం యొక్క ఆచారం, ఉపయోగం లేదా సాధారణ సూత్రాలకు లోబడి నియంత్రించబడని వ్యక్తులను రక్షించడానికి ఈ రెండు మినహాయింపులు చేసినట్లు కనిపిస్తుంది.

7. లబిశ్వర్ మాంఝీ వర్సెస్ ప్రాణ్ మాంఝీ తదితరుల కేసులో హిందూ వారసత్వ చట్టం 1956లోని సెక్షన్ 2ను సుప్రీంకోర్టు సెక్షన్ 2గా పరిగణించింది. ఈ కేసులో, గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు ముందు వచ్చిన ప్రశ్న ఏమిటంటే, సంతాల్ తెగకు చెందిన పార్టీలు, హిందువులుగా మారి, హిందువులు అనుసరించే ఆచారాన్ని మార్చుకున్నందున, హిందూ వారసత్వ చట్టం, 1956 లోని సెక్షన్ 14 యొక్క ప్రయోజనం పొందడానికి అర్హులేనా అనే ప్రశ్న.

8. ఈ అంశాన్ని పరిశీలించిన సుప్రీంకోర్టు ఈ క్రింది విధంగా తీర్పునిచ్చింది.

> 6. ప్రస్తుత సందర్భంలో ఉత్పన్నమయ్యే ప్రశ్న ఏమిటంటే, సంతాల్ తెగకు చెందిన పార్టీలు ఇప్పటికీ తమ ఆచారాన్ని కొనసాగిస్తున్నాయా లేదా హిందూ మతం మారిన తరువాత వారు హిందువులు అనుసరించే ఆచారాలకు మారారా అనేది. ఈ నేపథ్యంలోనే ఈ కేసు మొదట హైకోర్టు ముందుకు రాగానే హైకోర్టు ఈ కేసును తీర్పు కోసం రిమాండ్ కు పంపింది. రిమాండ్ తరువాత, మొదటి అప్పిలేట్ కోర్టు కనుగొన్న విషయాలను నమోదు చేసింది, పార్టీల వారి కుటుంబాల పేర్లలో ఎక్కువ భాగం హిందూ పేర్లే. పి.డబ్ల్యు.1 కూడా క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ లో ఎవరైనా చనిపోయే

సమయంలో పిండాలు చేస్తారని ఒప్పుకుంటాడు. స్త్రీలు తమ భర్తలు మరణించిన తరువాత నుదుటిపై కుంకుమను ఉపయోగించరు, వితంతువులు ఆభరణాలు ధరించరు. మరణానంతరం 10 రోజుల పాటు శ్రాద్ధ కర్మలు చేస్తారని, వివాహానంతరం స్త్రీలు నుదుటిపై కుంకుమను ఉపయోగిస్తారని పి.డబ్ల్యు.2 కూడా అంగీకరిస్తుంది. వారు హిందువుల ఆచారాలను అనుసరిస్తున్నారు తప్ప సంతాల్ ఆచారాలను పాటించడం లేదని కనుగొన్నారు. అటువంటి స్పష్టమైన నిర్ధారణ దృష్ట్యా, హిందూ వారసత్వ చట్టంలోని సెక్షన్ 2 యొక్క సబ్ సెక్షన్ 2 ప్రస్తుత పార్టీలను ఈ చట్టం యొక్క అనువర్తనం నుండి మినహాయించిందని భావించడం సాధ్యం కాదు. ప్రస్తుత కేసులో నమోదు చేయబడిన దాని ప్రకారం సబ్ సెక్షన్ 2 ఏదైనా షెడ్యూల్డ్ తెగ సభ్యులను మాత్రమే మినహాయించింది, అయితే పార్టీలు మొదట సంతాల్ షెడ్యూల్డ్ తెగకు చెందినవి మరియు వారు హిందూ సంప్రదాయాలను అనుసరిస్తున్నారు. అందువల్ల హిందూ వారసత్వ చట్టం అమలు నుంచి పార్టీలను మినహాయించడానికి సబ్ సెక్షన్ 2 వర్తించదని చెప్పడానికి మాకు ఎటువంటి సంకోచం లేదు. దీనికి విరుద్ధంగా తీర్పును నమోదు చేయడంలో హైకోర్టు తప్పు చేసింది. ఈ దృష్ట్యా, ఈ చట్టంలోని సెక్షన్ 14 ద్వారా లఖిరామ్ యొక్క వితంతువు సంపూర్ణ యజమాని అవుతుంది, తత్ఫలితంగా ఆమె పిటిషనర్ నంబర్ 2 మరియు 3 కు ఇచ్చిన బహుమతి చెల్లుబాటు అవుతుంది, అందువల్ల గిఫ్ట్ డీడ్ మరియు వారసత్వాన్ని పక్కన పెట్టినందుకు ప్రతివాది నెం.1 యొక్క దావాను కొట్టివేయబడుతుంది".

9. పై విషయాల దృష్ట్యా, భారత రాజ్యాంగంలోని సెక్షన్ 342 కింద నోటిఫై చేయబడిన ఒక తెగకు చెందిన సభ్యులు హిందూ వారసత్వ చట్టం, 1956 లేదా 1955 చట్టం యొక్క ప్రయోజనాన్ని పొందవచ్చు.

10. చట్టంలోని సెక్షన్ 2(2) రక్షణకు కొలమానమే తప్ప మినహాయింపుకు కొలమానం కాదు. నోటిఫైడ్ తెగకు చెందిన ఒక సభ్యుడికి ఈ చట్టాన్ని వర్తింపజేయాలని కోరిన సందర్భంలో, అతను / ఆమె నోటిఫైడ్ షెడ్యూల్ తెగకు చెందిన సభ్యుడు మరియు అందువల్ల, అతను / ఆమె చట్టంలోని సెక్షన్ 2 (2) యొక్క ప్రయోజనానికి అర్హులు అనే కారణంతో అటువంటి చర్యలను వ్యతిరేకించే అవకాశం ఉంది. కానీ, అటువంటి నోటిఫైడ్

తెగకు చెందిన ఒక సభ్యుడు స్వచ్ఛందంగా ఈ చట్టం కింద కోర్టు అధికార పరిధికి లొంగిపోయినప్పుడు, అతను / ఆమె హిందువులు మరియు హిందూ ఆచారాలు మరియు ఆచారాలను అనుసరిస్తున్నారనే కారణంతో, అటువంటి సభ్యుడిని అటువంటి నిబంధనను అమలు చేయకుండా నిషేధించలేము లేదా నిరోధించలేము.

11. ప్రస్తుత సందర్భంలో, భర్త గిరిజనేతర హిందువు, భార్య గిరిజన హిందువు. ఈ చట్టం కింద వారి వివాహం జరిగింది.ఈ చట్టంలోని సెక్షన్ 5 ప్రకారం ఇద్దరు హిందువుల మధ్య మాత్రమే వివాహాలు జరపవచ్చు. అటువంటి సందర్భంలో, పిటిషనర్ తాను హిందువునని, హిందూ ఆచారాలు మరియు నమ్మకాలను అనుసరిస్తున్నానని మరియు చట్టం కింద లభించే ప్రయోజనాలు మరియు పరిష్కారాలకు అర్హురాలినని రుజువుకు లోబడి వాదించవచ్చు.

12. ఈ కేసు యొక్క మరో కోణం ఏమిటంటే, పిటిషనర్ తన భర్త గిరిజనుడు కానందున, ఆమె ఏ తెగకు చెందినవారో ఆ తెగ ఆచారాల ప్రకారం భర్తకు విడాకులు ఇవ్వలేరు. అదే సమయంలో, చట్టంలోని సెక్షన్ 2లోని సబ్ సెక్షన్ (2) ప్రకారం భర్తకు విడాకులు ఇవ్వడానికి అనుమతించకపోతే, పిటిషనర్కు ఎటువంటి పరిష్కారం ఉండదు.

13. చట్టంలోని సెక్షన్ 2(2) ప్రకారం నోటిఫైడ్ తెగకు చెందిన ఏ సభ్యుడైనా నోటిఫైడ్ తెగకు చెందిన సభ్యుడని, గిరిజన ఆచారాలను అనుసరిస్తున్నాడనే కారణంతో 1955 చట్టం ప్రకారం ఎలాంటి ప్రొసీడింగ్లో పాల్గొనడానికి నిరాకరించవచ్చు. ఏదేమైనా, నోటిఫైడ్ షెడ్యూల్ తెగకు చెందిన ఒక సభ్యుడు 1955 చట్టంలోని నిబంధనలను అమలు చేయకుండా, ముఖ్యంగా జీవిత భాగస్వామి గిరిజనేతర హిందువు అయినప్పుడు ఇది నిరోధించదు.

14. దీని ప్రకారం, పిటిషనర్ హిందూ వివాహ చట్టం, 1955 ప్రకారం వివాహ రద్దు కోసం అధికార పరిధి ఉన్న సంబంధిత సివిల్ / ఫ్యామిలీ కోర్టులో దరఖాస్తు చేసుకునే హక్కు ఉంటుంది.

15. పై పరిశీలనతో రిట్ పిటిషన్ పరిష్కారమయినది. ఖర్చులకు సంబంధించి ఎలాంటి ఆర్డర్ ఉండదు. దీనికి కొనసాగింపుగా పెండింగ్ లో ఉన్న ఇతర పిటిషన్లు ఏవైనా ఉంటే వాటిని మూసి వేయటమైనది.

రఘునందన్ రావు, జె.

29.04.2021

గమనిక: ఎల్.ఆర్. కాపీ మార్క్ చేయాలి.

బి/ఓ ఎస్.డి.పి.